
STJØRNA

HEIMBYGDA VÅR

Stjørna heimbygdslag

ÅRSHEFTE 2005

VI ER I GANG

Styret ønsker å vise medlemmer og samarbeidspartnere at vi er et lag med aktivitet. At medlemskap og støtte betyr noe for å få fram historia om heimbygda vår.

Som egen kommune fikk ikke Stjørna noen lang historie. Men som stjørnværingar har vi en lang historie. Bosetting langs Stjørnfjorden har det vært fra de eldste tider. Navnet Stjørna finner vi i ulike former langt tilbake.

Derfor er det viktig å arbeide for å vise historia til bygda og folket. Ta vare på og vise det som er særegent for vår bygd.

Dette årshefte er det første laget gir ut og vi håper medlemmene vil sette pris på det. Målet er å gi ut et slikt hefte hvert år. Dermed får vi spredd informasjon om det vi driver med. Samtidig vil vi gi dere historier om stort og smått fra bygda og folket.

INNHOOLD

Eilert Bjørkvik har skrevet om eiendomsforholdene i Stjørna fra de eldste tider og særlig om overgangen fra tiden da eierne av Austrått eide det meste av kommunen.

Lars Bromstad har sett på hvordan Ramsvik kirke ble til. Møteboka fra de som stod bak forteller oss historia.

Leif Ersøybakk har skrevet fortellingen om minnestøtta på Revsnes. Dette er kanskje nytt også for mange stjørnværingar. Ta en tur å bli imponert! Han har også samlet historier om personer som levde på Selnes og som hadde den egenskap at de ble husket lenge etter at de levde.

God jul til alle

Per Husby

*Meieriet i Sørkjolen
Tegning av Kåre Bromstad*

RAMSVIK KIRKE

Her er historia bak byggingen av kirka for Sørstjørna. Lars Bromstad har skrevet av møteboka for byggekomiten og historia er gjengitt i den tids språk:

Kirka vid innvielsen i 1909

Aar 1907, den 19. november afholdtes efter forangående bekjendtgjørelse et møte af bidragsyterne til det påtenkte Bedehus for Sørkjolen og Nordkjolen. På listene var tegnet et frivillig bidrag af ca. kr. 1000 - et tusen kroner. Der besluttes enstemmig at man straks skulde gå i gang med planleggelse og udførelse af huset og i den anledning valgtes som Byggekomite:
OP Inderaak, PM. Monsen, Johan R. Ramsvik, L. Bromstad, Thomas Dybvig. Som supleanter Kristian Sandøy, A. Langeland, Jørgen Kleven, JA. Nyland

Johan R. Ramsvik indgik på at yte fri grund og sten til grundmur. Husets dimensjoner bestemtes at skulle ligge mellem 13x20 alen og 14x24 alen. Som oppkrævningsmænd valgtes GR. Johansen og A. Tokstad. Som indbetalingsterminer for de frivillige bidrag bestemtes 30. april 1908 og 30. oktober 1908.

Byggekomiteen bemyndiges til at optage det nødvendige laan til bygningens fuldførelse. Som garantister for dette indgikk: L. Bromstad, PM. Monsen, OP. Inderaak, A. Langeland, Odin O. Foss, Kristian Sandøy, Johan R. Ramsvik, Olaus Johansen Inderaak, Edvard Sagli, Ole T. Strand, Jørgen Kleven, Tomas Dybvig. Bestyrelsen bemyndiges til at utstede et skadesløsesbrev i hust til garantistene.

Byggekomiteen bestemmer hvor huset skal stå samt også alt vedrørende arbeidets utførelse. Der besluttes at man straks skulde ansøge om at få Bedehuset godkjent som Interimskirke, og for så vidt dette innvilges, bemyndiges komiteen til at sørge for de nødvendige forandringer og utstyr.

Naar huset er ferdig skal det afholdes et nytt møte af Bidragsyterne hvor der vil blive truffet bestemmelse om hvem der for fremtiden skal bestyre og have tilsyn med samme.

Ramsvik 19. November 1907.

L. Bromstad, A. Langeland, O. Foss, OP. Inderaak, Olaus J. Ideraak, Jørgen Kleven, Kristian Sandøy, HE. Brevik, Jakob Bedin, Isak Dybvik, Martin Johansen Vaagen, Ole T. Srand, Enok O. Vorpvik, Edvard L. Sagli, Edvard J. Vaagen, PM. Monsen, Anders Johansen, Anton LP. Vaagen, Kristian Vorpvik, OA. Foss, Anton P. Vaagen, J.R. Kleven, Johan P. Gudbransen, Tomas Dybvik.

Umiddelbart efter dette afholdt byggekomiteen et konstituerende møte. Som formann valgtes L. Bromstad og som viseformann PM. Monsen. Som kasserer valgtes PM. Monsen.

Ramsvik den 19. November 1907.

L. Bromstad, Johan R. Ramsvik PM. Monsen, OP. Inderaak, Tomas K. Dybvik.

Onsdag den 27. Nov. 1907, holdt byggekomiteen møte i Ramsvik hvor der besluttedes at huset skulde settes paa den udstukne tomt nordenfor Ramsvik og at husets dimensioner skulde være 22 alen langt og 13 alen bredt indre maal. Anbud paa grundmuren i henhold til den formulerede kontrakt mottages av formannen indtil i morgen middag.

Forespørsel om hvilke betingelser det offentlige kan ventes at ville stille til bygning og innredning hvis huset skal innvies som interimskirke blev avsendt til Herr prost Aarvold. Det overlates til formannen at antage anbud paa grundmuren.

Der bortsettes murarbeide under selve bedehuset til John Kleven for en sum af kr. 150,00

L. Bromstad, K. Sandøy, T. Dybvik, Johan Ramsvik, P.M. Monsen

Den 20/12 1907 indsendtes til Skjørns Herredstyret motivert ansøkends om at faa huset godkjent som interimskirke med 4 Gudstjenester pr. Aar samt likeledes andsøkends om at faa bevilget det nødvendige beløp til kirkelig utstyr af Hegvik Kirkes aarlige overskud. Der indkjøptes af Varghiets Brug 2623 fod 4. sort Plank og 73 fod 3. sort Plank.

Den 6. februar holdt komiteen møte i Raakvaag hvor fremlagdes skrivelse fra Sogneprest Aarvold af 23/1-08, hvori meddeles Stiftsdirektørens Beslutning i anledning det innsendte ansøgende. Besluttedes: Komiteens formand anmodes om at anmode Ordføreren om at utsette Sagens Behandling til neste møte. I tilfælde han finder det nødvendig bemyndiges L. Bromstad til paa komiteens vegne at møde i Skjørns Herredstyre i neste møde.

Der besluttes at man straks skal bygge Huset omtr. efter de tidligere fastsatte Dim. tilrods for at man endnu ikke paa lang tid kan vente nogen avgjørelse fra departementet. Der besluttedes at indkjøbe 8 12 alens Tommer 5 1/2 Top og 6 14 Alens Tommer 5 1/2 Top.

Kristian Ervigs, Pevig, anbud paa kr. 35,00 samt hjelp af 1 Mand til sjøtransport af tømmeret fra Pevig til Ramsvik antages.

Formulere udkast til kontrakt med entreprenøren for tømmerarbeidet. Besluttedes at bekjentgjøre oppfordring til anbud paa husets oppførelse.

Den 19. februar 1908, holdt komiteen møte i Ramsvik. Besluttedes indkjøpt af Kristian Ervik, Pevik, 32 stk 10 alen 4 1/2" top kr. 23 pr tyllft og 10 stk. 7 alen og 4" top a. kr 15, pr tyllft, alt bragt paa stedet.

L. Bromstad bemyndiges til at indkjøpe: 13 stk. 10 al. ca. 5-6" top og 7 stk 8 al. 5 1/2" top og 2 stk. 7 al. 5 1/2" top Det blir at oppføre en stentrapp paa nordre side: 2 3/4 al. bred, trinnenes høyde 7-8", bredde 15", 12" i lyset.

Platten 1 1/2 al. bred og 3 al. lang, samt grunnmur under koret: 8 al. bred og 7 al. lang, 6" høyere end den øvrige mur under huset. Paa søndre side sprænges murfod. Madjorden skuffes bort under koret. Møtet hevet.

L. Bromstad, A. Langeland, O P. Inderaak Johan Ramsvik, Tomas Dybvik.

Den 24. februar 1908, holdt komiteen møte hos Johan Ramsvik hvor:

1. Opprettes kontrakt om grundmuren under koret med J. Kleven og Sivert Berg. Byggesum kr. 25,00.
2. Foretog udmaal af grundmuren under koret samt avmerke pladsen for pillarene under dragerne.
P. M. Monsen.

Den 3. Mars 1908 holdt komiteen møte hos Johan Ramsvik.

1. Overså og modtog grundmuren under bedehuset og koret samt pillarene. Kommiteen fandt alt kontraktsmessig utført, hvorfor den samlede akordsum kr. 175,00 anbefales utbetalt.
2. Overså og modtog det af Kristian Ervik leverte tømmer. Betales for summen kr. ?? for alt anbefales utbetalt.
3. Man besluttede at faa i stand et garantidokument som kontragaranti lige ovenfor kommunen i anledning dens garanti i henhold til stiftsdereksjonen forlangende i dens paategning i andsøgende til Depm. om godkjendelse af bedehuset som interimskirke.

Møtet hævet

L. Bromstad, A. Langeland, OP. Inderaak, Johan Ramsvik, Tomas Dybvik.

Aar 1908 den 20. Marts holdt komiteen møte i Ramsvik, hvor man afmerkede hvor dørene skulde være. Likeledes besluttedes at opsætte en vedbod Dim. 4x6 Alen med skråtak med spon eller Paptækning. Høyde 2 1/2 Alen og 4 Alen paa de respektive langsider. Komitemedlem Ramsvik bemyndiges til at anskaffe det nødvendige Trevirke til Vedboden.

L. Bromstad, Tomas Dybvik, PM. Monsen, A. Langeland, Johan Ramsvik.

Den 5. Mai samme Aar holdt atter komiteen møte i Ramsvik hvor det besluttedes at Tomas Dybvik og OP. Inderaak reiser til Trondhjem for at indkjøpe og faa udfragtet: 1300 lm. Vragbord til Tro, 200 m2 høvlet Gulvbord.

Generalforsamling afholdes 29. august 1908, i Bedehuset.

1. Der redegjordes fra Byggekomiteen om Sagens stilling samt om den økonomiske stilling.
2. Utsedes Skadesløsesbrev på 1. prioritet til Skjørn's Kommune for opptil kr. 2000,00.
3. Utstedes samtidig en garantiærklæring lige ovenfor Kommunen for de mulige Tab der kunde oppstaa derved at Herredstyret overtager Garantien ovenfor det offentlige.
4. Der besluttes at samle flest mulige Underskrifter blant Bidragsyterne paa begge de ovennevnte dokumenter samt derfor at forelægge Sagen for Herredstyret til endelig afgjørelse.

L. Bromstad, P. Monsen, O.A. Foss Jørgen J. Kleven, Ole K. Foss, G.R. Johansen, Helmer S. Brevig, Kristian Vorpvik.

Aar 1908 den 31. August holdtes komitemøte hos Johan Ramsvik. Istedefor Tomas Dybvik, mødte Supleant Jørgen J. Kleven.

Der besluttedes:

1. John J. Brandmo overtages Indsætning af alt Vindusglas for en pris af 32 øre pr. Rute inklusive Glas, Kit og grunding af karmen og rammer.
2. Besluttedes at anskaffe 2 Taarnstokker Længde 1 ½ Alen over Mønet minst 6" Top. 2 Stokker 4 Alen Lang 6x8" Ryd. 4 Stokker 5 Alen Lang 6x8" Ryd, 4 Taarnsperrer 10 Alen lang 6" Top. 3 Tylvt 1" Bord til Vinduene. Tilstrækkelig Tjærepapp til Klædning af Vestervæggen. Zink eller galvanisert jern til Vinduene: Vestervæggen. Beslag til de 4 Taarnsperrer, til sammen 8 beslag. 4 Beslag 1m. lang og 4 Beslag 1,5 m. lang Dim. ½" – 3" til sammen 10 m. Ring om spærrenes Top: ½"x3" 32 Stk. 9" Snitender. 3 m. 1" Runtjern til Spir.

Møtet hævet.

PM. Monsen, L. Bromstad, Johan Ramsvik OP. Inderaak, Jørgen J. Kleven

Aar 1909, den 2. Januar holdtes generalforsamling i Bedehuset.

1. Der besluttedes at ansøge Skjørn's Spare og Laaneindretning om at erholde det bevilgede Laan kr. 1500 til halv rente paa Betingelse af at der hvert aar afdrages paa Laanet minst 100 kroner.
2. Besluttedes at anskaffe ca. 20 Spytbakker samt 1 Landterne til Indgangen, samt 4 Bøsser.

L. Bromstad, PM. Monsen, Johan Ramsvik, OP. Inderaak, Jørgen J. Kleven.

Den 13. Februar 1909, holdtes komitemøte hos Johan Ramsvik hvor det besluttedes:

1. Restansene søges innkassert snarest mulig.
2. Kirkeklokke af Klokkemetal Tone A paa ca. 150 kg. anskaffes.
3. Kirkelig utstyr bliver at indsætte
4. Skadesløsesbrev til Skjørn's Kommune i Huset Tinglases.

Møte hævet.

PM. Monsen L. Bromstad, Johan J. Ramsvik, Jørgen J. Kleven A. Langeland.

Dette var siste møte til byggekomiteen.

Ramsvik kirke i dag

- Δ -

Opprinnelsen til gårdene og eiendomsforholdene er viktige kilder til bosetting gjennom tidene. Det forteller også om leveforholdene. Eilert Bjørkvik gir her en samlet oversikt over historia for gårdene i Stjørna. I bygdeboka vil historia til den enkelte eiendom bli beskrevet nærmere.

Jordeie i Stjørna

Av Eilert Bjørkvik

Det er en vanlig, og langt på vei riktig oppfatning at Stjørna i sin tid hørte inn under Austrått, og at leilendingene etter hvert kjøpte seg fri. Vi kan se litt på hvordan Stjørna kom inn under Austrått og når og hvordan salget til leilendingene foregikk. Da kan det være greitt å stanse opp ved enkelte milepæler, og vi starter med å se på situasjonen i 1661 da bygda på det nærmeste var tatt i bruk for fullt etter den store avfolkningen i seinmellomalderen. Det spesielle med årstallet 1661 er at det da ble tatt opp ei jordebok for hele landet. Der finnes opplysninger om eier- og brukerforhold for den enkelte gården.

Vi kan starte med å ramse opp de matrikkelgårdene vi finner nevnt i 1661, og vi følger fjorden innover fra Eid på nordsida og utover til Fevåg på sørsida: Eid, Heggvikan, Berge, Søtvika, Stallvika, Kippneset, Ytter Duskardet, Duskardet med Varghiet, Ramsbakken og Pettersvika, Innerråk, Råk, Våknøya, Harøya, Sandøya, Bergkallvika, Pevika, Husby med Ramsvika, Røsjøsetra (=Nordsetra), Røsjøen, Osen, Haugsdalen, Bjørnsvika, Fissdalen, Stavika, Fissdalsvika (Saga), Tånnårvika, Stranda (Tånnårvikstranda), Kvernhusdalen, Selnes, Refsnes, Hafella, Frengen og Fevåg. Så godt som alle disse gårdene tilhørte kansler Ove Bjelke til Austrått. Det

var to unntak; en part i Fevåg, Øvergården, tilhørte kapellanen i Domkirka i Trondheim, og en part i Husby, det såkalte Kjerkhavspannet eller Juvika, Ramsvika og Stranda, tilhørte Ørlandskjerka. Og så var det en særegenhet i tillegg; Gjølja med Kammen var seter under Austrått og sorterte i matrikkelen direkte under Austrått.

Leilendinger på gårder som var adelsgods og som lå i samme sokn som hovedgården, i dette tilfelle Austrått, hadde spesielle forpliktelser i forhold til jordeieren ut over det å betale årlig landskyld eller leie. De hadde blant annet arbeidsplikt på hovedgården og plikt til å ta imot krotter fra godset for vinterfôring. Dette ble ofte oppgjort i penger, og i jordebøkene for Austrått ført som for- og arbeidspenger.

Selnes

I 1661 lå altså alle gårdene i Stjørna, med unntak av to gårdparter, under Austrått. Da blir spørsmålet når Austrått fikk herredømmet over Stjørna. Svaret er delvis enkelt, men før vi ser på det enkle svaret, tar vi en stans i året 1626. Da var det siste gang Austrått sikret seg en jordeiendom i Stjørna ved at Jens Bjelke makeskiftet til seg 6 spann i Fevåg fra Reins kloster. Når dette makeskiftet kom i stand, var det ikke minst fordi det var viktig å samle så stort jordegods som mulig i det samme soknet som hovedgården lå, for en adelig eier hadde spesielle fordeler av slikt jordegods. En annen god grunn var at det nå var et godt sildefiske i Bjugn og Stjørna, og det kunne bli gode inntekter både av landslott av sild fanget med landnot og av grunnleie av tomter til sjøhus og bolighus.

Fra 1626 går vi tilbake til 1505. Da foregikk det et stort makeskifte mellom eierne av Austrått, Otte Mattsson og Nils Henriksson, og erkebisp Gaute og andre kirkelige jordeiere (DN XXI:528-529). Ved dette makeskiftet sikret Austrått seg herredømme over hele Stjørna med unntak av Fevåg og et halvt spans leie i Husby, kalt Kjerkhavspannet. I makeskiftetbrevet er ikke gårdene i Stjørna spesifisert ut over at det er snakk om "Stjørnaas og nokor anna gardha".

De gårdene som kom inn under Austrått i 1505, er listet opp i et vedlegg til Aslak Bolts jordebok med overskriften "Eignar i Stjørna". Det er en oversikt over de eiendommene som erkebisp og de andre kirkelige

jordeierne hadde i Stjørna. Austrått er bare nevnt som eier av den ene Eidsgården. Den andre med 1 spann i landskyld eide erkebisp og dessuten eide Ørlandspresten ½ øre i hver gård og Reins kloster 1 øre. I ødegården Heggvik med Laupaset eide Reins kloster 1 pund smør og 1 øre sølv og erkebisp ½ øre. Øde var også Søvika der Reins kloster eide 1 spann 1 øre og erkebisp 1 øre. I Stallvika, som den gang het Wedervik, eide erkebisp og Reins kloster ½ øre hver. Erkebisp eide også Nordelva og ødegården Huvaset, men skyld er ikke oppgitt. Råk het den gang Hals, og der eide Elgeseter kloster 7 spann, Reins kloster 1 spann 2 øre og erkebisp 2 øre (Her har oversetteren misforstått og oppfattet "registrum sedis" som erkebisp, mens det betyr Elgeseter kloster.). Neste gård er Legdeset, som kan ha tilsvart Pevika. I denne ødegården eide Reins kloster 1 spann og erkebisp 1 pund smør. Så nevnes ødegården Fitje, som vel tilsvarer Aune, men her er det ikke nevnt skyld, men i ødegården Husby eide erkebisp 2 pund. Når Husby har så låg skyld, kan det komme av at Austrått kan ha hatt en part i gården og også i Fitje. Neste gård i oversikten er Fissdalen der Elgeseter kloster ("registrum sedis") eide 1 spann. Selnes, som før het Selsset, brukte å betale landskyld til Reins kloster, sa gamle folk. Det hadde vært en stor gård som også erkebisp fra gammelt eide 2 spann i. Nabogården Refsnes, het før Refseid, var også øde. Hospitalets jordebok viste at Refsnes tilhørte Hospitalet i Trondheim, men også erkebisp eide 2 pund. Dette er den siste gården der vi får greie på eiendomsforholdene. Ved Frensbukta gikk grensen for Fevåg, og som vi har sett lå Fevåg, unntatt Øvergården, til Reins kloster inntil 1626.

Fevåg gnr. 140, bnr. 1 i 1960

I oversikten over eiendommer i Stjørna fra ca 1505 savner vi opplysninger om flere antatte mellomaldergårder, som Gjølja, Duskardet, Røsjøen, Haugsdalen, Tännårvika, Kvernhusdalen og Hafella. Vi har sett at Gjølja sorterte direkte under Austrått i 1661, og det kan også ha vært tilfellet først på 1500-tallet. De andre gårdene vi savner opplysninger om, kan også ha vært Austråttgods. Det ville være rimelig at Austrått hadde en del jordegods i Stjørna allerede før makeskiftet i 1505.

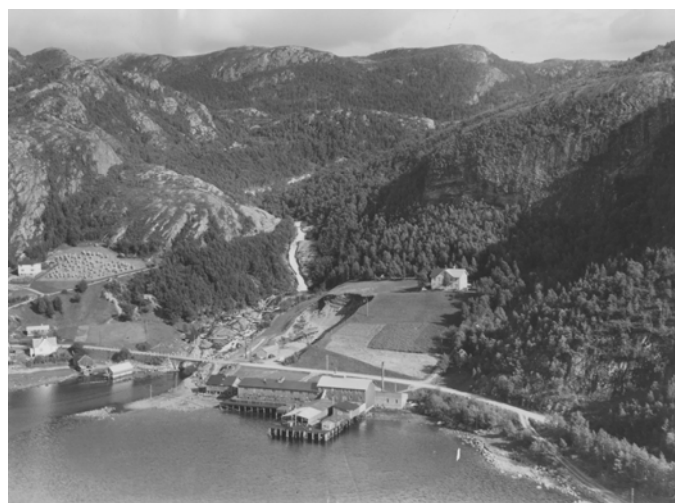
Så må vi tilbake til tida etter 1661. Austrått var, som vi har sett, eneeier til nære på alle gårdene i Stjørna, og det gikk nesten 100 år før det ble endringer. Bøndene satt trygt som leilendinger når de betalte landskylda og oppfylte de pliktene de hadde som oppsittere på adelsgods. Den gården i Stjørna som først ble solgt til brukerne, var Eid med Brettingen av skyld 4 våg 1 pund, som enken etter kanselliråd Søren Dass i 1759 solgte til fogden Johan Ruberg for 600 riksdaler. Skjøtet er mer omfattende enn skjøter til vanlig er, med spesifisering over hva som fulgte med gården. Det var laksvorpene Kalvåa og Holmen og husmannsplassene Eidsaune, Trøa, Risvika og Saltneset, men de to laksvorpene på Eids grunn som var bygslet av Lars Heggvikan, fulgte ikke med i handelen, Det gjorde heller ikke grunnen som vorphusa sto på. Unntatt fra salget var også et lite engstykke som ble kalt Aunet som var atskilt med gjerde fra Bakvorpa opp til Litlkammen. Dette tilhørte Heggvikan, men Høybakken og Dannemannsplassen inntil rette merke mellom Eid og Heggvikan, "Pisseren kaldet", tilhørte Eid. Med i salget var også Furuneset av skyld 1 våg som var øde og uten hus.

Det var ikke alltid problemfritt å sitte med en storgård med mange bygninger som skulle vedlikeholdes, og eieren av Austrått, kommerseråd Hans Holtermann, solgte jordegods for å skaffe seg likvider. Den første gården i Stjørna som ble solgt etter Eid, var Husby som ved skjøte 10. juli 1771 ble solgt til Anders Rasmussen for 750 riksdaler. Holtermann hadde unntatt skogen som var lagt til Husby sag. Begge Bjørnsvikplassene var også unntatt fra salget. Samtidig solgte han Kvernhusdalen til Bersvend Sivertsen for 350 daler. Året etter fikk Didrik Arntsen og Mikkel Jakobsen kjøpe hver sin halvdel av Frengen. Kristoffer Olsen Foss kjøpte Råk, Erik Iversen Høvågen fikk skjøte på Heggvikan, Anders Pedersen kjøpte Jamtgården i Fevåg. Ole Isaksen og Svend Olsen kjøpte Refsnes og Anders Olsen kjøpte Sandøya.

Så er vi kommet til 8. desember 1773. Da realiserte Hans Holtermann storparten av jordegodset. Austrått med en del jordegods ble solgt til sønnen Eiler Hagerup Holtermann for 20.000 daler. Av eiendommer i Stjørna fulgte Stavneset og Medfreggen laksvorper med i salget sammen med tienderetten til Sandens, Steinkarets og Galthammerens vorper. Markaplassene Gjølja, Kammen, Lia, Tysbotn og Sagplassen med den tiendefrie Gjølja sag var med under samme matrikkelskyld som Austrått. Dessuten medfulgte Varghiet av skyld 2 pund med Duskardskogen som lå til Gjøljasaga, strandsetet i Høvågen der Peder Winther bodde samt engslættene Ramsbakken og Pettersvika med skogen på nordsida av Nordelva opp til Luna.

Det andre skjøtet ble utstedt til Meinckes arvinger i Trondheim på det resterende jordegodset i Stjørna for 10463 daler og 18 skilling. Vi får se på spesifikasjonen: 8 våg i Fevåg, halvdel i Steinkaret og Sandens vorper samt hele Galthammerens vorpe, Tännårvika, plassen Tännårvikstranda med vorpe, plassen Ospstranda, plassen Stavneset, Hafella med Djupvorpa, Selnes med 2

vorper, plassen Selnesbrygga og "hosliggende" plass der Ole Nilsen bodde, Stavika, plassene nordre og søndre Bjørnsvika, Søraune med underliggende plass Haugen, plassen Moen, Haugsdalen, Pevika med 2 engslætt, Våknøya med den nordre Holsundplassen og laksfisket, den søndre Holsundplassen, indre og ytre Bjørkvikplassene, Innerråk, engslættet Teinøya og Teinøyvorpa, Duskardet med plassen Ytter Duskardet, engslættet Kippneset, Stallvika med vorpe og plassen Akseldalen. plassen Berge under Heggvikan, Røsjøen, Røsjøsetra (Nordsetra), plassen Osen med påstående Husby sag, Fissdalen med plassen Brannhaugen og Fissdalsvika med påstående Fissdal sag og dertil hørende Husby skog samt plassen Harøya der Fredrik Jakobsen bodde.

Saga og Fessdalen

Meinckes arvinger, som var arvingene etter kjøpmann Hilmar Meincke (1710-1771) i Trondheim, satt ikke lenge med eiendommene i Stjørna. Allerede 3. januar 1774 er en rekke skjøter datert, til: Fredrik Jakobsen på Harøya, Gabriel Andersen på Søtvika, Nils Gabrielsen på Pevika, Peder Winther på Indre Duskardet med Ytre Duskardet og Kippneset, Jon Jonsen på 1 spann i Fevåg, Erik Nilsen på Stavneset, Ole Hansen på Ospstranda, Henrik Nilsen på 1 spann i Fevåg, Nils Larsen på Tännårvikstranda, Ole Hansen på Selnesbrygga, Jakob Tomassen på Våknøya, Nils Hansen på Hafella, Hans Salomonsen på Stallvika, Aleksander Hybertsen på Innerråk, Nils Jonsen på 1 spann i Fevåg, Peder Andersen og Kristoffer Gabrielsen hver på 1 våg 2 pund i Selnes, Jon Kristoffersen på Søndre Holsundet, Ole Guttormsen på Nordre Bjørnsvika og til Ole Pedersen på Indre Bjørkvika.

De eiendommene i Stjørna som Meinckes arvinger fremdeles satt med, ble solgt til Kristoffer Olsen Foss i 1784 for 1600 riksdaler. Disse eiendommene gikk under navnet Stjørnagodset, som besto av Stavika, Søndre Bjørnsvika, Ytre Bjørkvika, Søraune med underliggende Haugen, plassen Moen, Teinøya laksvorpe, Røsjøen, Røsjøsetra (Nordsetra), plassen Osen med Husby sag og Husby og Haugsdal skoger, Fissdalen med Brannhaugen, Fissdalsvika (Saga) med Fissdalen sag og tilhørende Husby og Haugsdal skoger. Dessuten hørte Seter i Bjugn

med til dette godset. For å finansiere kjøpet lånte Kristoffer Foss 1000 riksdaler av generalveimester N F Krogh i Trondheim.

Fevåg med Fevågbukta

Kristoffer Foss solgte plassen Moen til Kristofer Larsen i 1792, men satt med resten av godset til 1794 da han solgte til lensmann Peder Olsen Næss i Melhus, Ole Larsen Rødde i Klæbu og Anders Jonsen Helgemo fra Hørg for 1800 riksdaler. Kjøperne overtok selgerens gjeld til N F Krogh. I 1795 ble Søråune og Ytre Bjørkvika solgt til Anders Jonsen Helgemo for 600 daler og visse forpliktelser når det gjaldt å skaffe tømmer til Husby sag. Samtidig solgte Anders Jonsen sin andel i Stjørnagodset til de to medeierne for 600 daler. Anders Jonsen solgte Ytre Bjørkvika til Jon Eriksen i 1796. I 1800 ble lensmann Næss eneeier av godset, og en del av det solgte han videre til Erik Olsen Bedin og Karl Evensen Hermanstad for 1600 daler. Det han solgte, var Stavika, Fissdalen med den nyridda plassen Kvisthaugen, plassen Sagvollen med hus, halvparten i Kjøholmen, Fissdal sag med redskap, Husby sag samt skogen under Nordsetra og Røsjøen. Lensmann Næss solgte Røsjøen med Søndre Røsjøsetra for 1300 daler til Karl Hermanstad, Røsjøsetra (Nordsetra) for 250 daler til Even Olsen og Søndre Bjørnsvika til Paul Paulsen Husby for 175 daler i 1801, og i 1803 solgte han Fissdalsvika (Saga) til Anders Andersen for 300 riksdaler. Erik Bedin og Karl Hermanstad solgte Fissdalen til Endre Jensen for 950 daler i 1801 og Stavika til Ole Olsen Øyan for 299 daler i 1803.

Like over 1800 var dermed nære på alt leilendingsgodset i Stjørna som hadde vært under Austrått gått over på brukernes hender. Unntaket var Gjølja og Varghiet. Gjølja, som lå direkte under Austrått, ble fradelt og solgt til brukerne i 1862. I 1863 solgte Holtermann Ramsbakken og Pettersvika til Johan Erik Larsen (1/2) og Ole og Kristoffer Simonsønner Foss (1/4 hver) for 450 spesidaler. Varghiet med Sagplassen av Gjølja solgte Holtermann til Jacob Digre for 3000 spesidaler i 1869.

Det beskjedne geistlige godset var solgt noe før. Mikkel Jensen fikk kongeskjøte på Øvergården av Fevåg for 2700 spesidaler i 1844, mens gårdene som utgjorde

Kjerkhalvspannet, ble solgt like etter; Ramsvika til Anders Davidsen Kleiva i 1853 for 515 spesidaler, Stranda til Hans Olsen Bromstad for 716,80 spesidaler i 1854, Nedre Juvika til Tomas Larsen for 248 daler i 1854 og Øvre Juvika til Ole Sivertsen for 425 daler i 1863.

Vi har her ikke sett på hvordan kjøpet av gårdene ble finansiert, men flesteparten av dem som kjøpte gårdene av Meinckes arvinger, utstedte obligasjon til selgerne, så mens de tidligere hadde betalt årlig landskyld og andre ytelser til jorddrotten, måtte de nå svare renter og avdrag på lån.

- Δ -

Leif Ersøybakk har samlet historier om folk som bodde på Selnes. Vi synes det er viktig å ta fram personer som det enda går gjetord om. Det er ofte personer som hadde spesielle egenskaper – brukte særegne uttrykk eller gjorde ting som var spesielle.

Johan Nilsa.

Skrevet av John Selnes

Johan Nilsa var født i 1852 og døde 1940. Oppvokst i Tøndervika. Han drev fiske, var med Sagalaget, som det ble kaldt, på Lofoten, var vist også høves.(hovedsmann) I 1886 kjøpte han gården Selnes nordre av Hans Møller på Selnes og bosatte seg der.

Selnes med gården til Johan Nilsa i midten nederst

Johan var en stor og kraftig kar, men var av den rolige og godslige typen. Hørte aldri at han skrot eller la ut om sine opplevelser, eller bedrifter, som mange gjør, men han ville gjerne ha en prat om det falt seg slik. Om han traff noen ukjente, var det akkurat som Ivar Åsen uttrykte det, ”og ratt eg spurte kvar dei var i frå”.

Den tid var det vanlig, da i sær på vårparten, at omreisende agenter for firmaer som forhandlet jordbruksmaskiner og også andre ting, reiste rundt og bød fram sine varer.

En dag traff Johan en slik type, som var søndagskledd midt på kvardagen og som gikk og bar på ei veske.

Johan gikk da rett på sak og sa det slik: ” Ut å fer du å ja?” Mannen måtte innrømme dette, men før han vant å si noe mer, fortsatte Johan: ”Kelles firma reise du fer du da, får du sælt nå å kanskje?”

Mannen satte et par kvasse øyne på han og sa: Kjenner du ikke mei da, eg er jo sognepresten, har du ikje vore med kyrkja?”

Nei e du præsten du da”, svarte Johan, ”å æ som trudd at du va ein tå det der agentslarkan som de fer så mang tå no om dagan, feresten så e no så gammel å slik, at æ e itj såpas at at æ kjæm mæ åt kjerka længer, så æ heil mæ no åt boka”.

Dette var ikke noe han fant på som en slags nødløgn til presten, for postillen hadde han liggende på bordet framfor senga ute i kammerset. Den lå ikke der bare for syns skyld, han leste i den også.

En annen ting, som han hadde der ute i kammerset, var ei flaske med kamferbrennevin, som han tok seg støyt av når han følte seg lit ”olik”, som han sa.

Presten ble da med Johan heim, og uti kammerset fikk han sikkert syn for saken, at han virkelig holdt seg til boka.

Om presten holdt en liten privat preken, eller husandakt for en ekstra liten menighet, vet jeg ikke, men en samtale ble det sikkert.

Det skulle ikke forundre meg om ikke Johan minte presten på det som sto i boka: ” At der hvor to eller tre ere forsamlet i mitt navn”.

At Johan brukte uttrykket boka om postillen eller bibelen, er nok også språklig helt riktig, da ordet bibel betyr bok.

En annen historie om Johan hvordan han kunne snakke på en beint fram og uhyøytidlig måte også overfor prester, som også skulle være litt høyere på rangstigen..

Han hadde en gang bestilt noe varer av disse ”reisende agentslarkan” som han kalte dem, og som reiste for firmaet Gunnar Birkeland i Trondheim.

Johan brukte som regel å ha en avtale om å betale når det passet ham i løpet av høsten, enten i form av varer eller penger.

Men en gang hadde han fått kravbrev om at betalingen måtte erlegges innen den og den dato.

Dette syntes Johan var litt forsmedelig for en god gammel kunde, ja beint fram ærekrenkende.

Husker han kom bort til oss og fortalte om dette, og ville låne telefonen, for å snakke men Gunnar om det her.

Etter at han hadde fått lit hjelp med å få forbindelse kom følgende samtale:

”Hallo! E de du Gunnar, kelles, e du pænglaus?” Antar at det fra den andre enden ble spurt om hvem det var, og hva det gjaldt.

Johan fortsatte: ” Kæm æ e , jau æ e dan Johan Nilsa, æ ha da fått bræv ifrå dæ, ker du sei at du vil ha pæng, æ ha itj tænkt å betal rekti enno, men e du no opprâdd, så kan æ no sein dæ nån krona, feresten trøng du mytji da Gunnar?”

Hva de svarte på dette i andre enden av tråden er ikke godt å si, men det ble visst til at det ikke hastet så med betalingen, etter denne kameratslige og familiære samtalen. Johan avsluttet da med: ”Ja vi får vel konkurrer om de her sea da Gunnar”.

Enda ei historie som jeg må få med for å vise hans praktiske sans og sunne fornuft.

En gang vi holdt på å tynne nepe og lugge ugras ute i teigen ute mot Gangstøa, fikk vi se Johan kom leiende med den ene av hestene våre. Merra hadde greie på, men

ellers ”lausreipa”, som det kaltes om en slik laushest. Jeg var den gang bare gutongen, men husker det godt, Vi undret oss over hva Johan skulle til med nu, for noe måtte det være.

Jau da, Johan kom beint bortover dit vi var, signa arbeidet og slikt noe, og så kom det:

”Æ skoil hør om æ fekk lån mærra, æ skoil ha hyppa potten min, men mærra mi e åvom galan. Æ tok me mæ mærra me ein gong æ, fer æ sjønt æ fekk lån a”.

Merra fikk han selvfølgelig låne og da gikk han bare snarveien over til potetåkeren, for hestehakka hadde han der fra før.

Dette måtte vel være det sunne bondevett, som mange gjerne vil snakke om og sammenligne seg med i dag, men som det er så lite igjen av.

Var ikke dette praktisk sans og sunnt bondevett, ja så vet ikke jeg.

Hvis han først skulle ha gått og spurt om å få låne merra, og så tilbake igjen etter merra. Og så utover til potetåkeren, ja da hadde det blitt mange unødige metre, for ikke å si kilometre.

Johan kunne også være en skøyer når det passet slik.

Han hadde, som nevnt før, ei stor brun merr, og som også begynte å dra litt på årene.

Kvar vår pleide han å kontakte dem i Rissa eller omegn som hadde stohest, slik at hvis de for innover forbi Selnes, så måtte de komme framom, for han hadde ei mærr som han ville ha poin, som det kaltes.

Egentlig hadde han et lønning håp om at det skulle bli et føll av dette, som han kunne ale opp til en ny brukshest, når Bruna ble for gammel.

Når noen spurte Johan hvorfor han holdt på med dette kvart år, for det ble jo ikke noe føll allikevel av dette. Da svarte Johan med et lyst glimt i øyet, at Bruna ha drie så mangt et tongt lass, at æ oine a såpas ein gång fer åre.

Markus Vesensen

Skrevet av John Selnes

For folk som har levd en stund var Markus en kjent skikkelse på Selnes og nabobygdene. Han var født 1858 og døde i 1942. Han bodde i ei lita rau stue tett oppunder Heia.

Markusstua

Han var gift, og kona hette Jørgine. De hadde to døtre, Andine og Marie. Andine og Marie var ikke gift, men Andine hadde en datter, Anna, som ble oppfostret i Hulsundet hos Ludvik Våbenø og kona Anna som var av Jørgines slekt. Andine og Marie arbeidet i mange år i Trondhjem på ullvarefabrikken hos Bernhard Brenne. Markus var en trofast arbeidsmann, og en sliter av den gamle skole. Han fór rundt på de forskjellige gårdsbruk både sommer og vinter. Fraukjøring, fraubreing, og under høykjøringen i slåttonna var det Markus som måtte pakke høyet, både under og over låvebrua. Om hausten, og under treskinga, var pakking av halmen hans jobb, men hvor langt og trasig det var mange ganger så var det vel aldri å høre noen klage.

I sine yngre år var han også mye på fiske. Han var også en tid på bruket på Thams på Ørkdalsøra, og bar plank og stablet og det var nok en god styrketrening.

Jeg husker han pleide å si, når en kom inn på slike ting som handlet om styrke og spesielle krafttak: -"Ha-itj æ våre så slengs æ heill di, bar æ sjettamjølseiten, Haggan å Heia heim". Det vil si at han bar en sekk siktamjøl på ryggen, i fra Refsneshagen og heim til stua si oppunder Heia. En sekk siktamjøl var den gang på 100 kg, og strekningen han bar den var på lag 1½ km, dertil at han var liten av vekst, så var dette en prestasjon som det måtte stå respekt av.

Markus med Blakken

Til tross for at han all sin dag bare hadde hatt tungt kroppsarbeidet, var han temmelig mjuk og ledig. Jeg husker en gang, det var hos Ove Hagen i potettonna, vi hadde en liten pause, og vi som da var unge, skulle jo finne på noe da også. Vi skulle engang prøve hvem som kunne å bite i skotåa, dette gikk nok bare så som så. Markus stod også å så på disse anstrengelser, og sa at dette hadde han greid han også da han var yngre, men i dag var han nok for gammel, men ville allikevel gjøre et forsøk. Han tok da foten og tøyde den godt over hodet, mens han stod og balanserte på den andre, han var da ikke så langt fra 80 år. Det skulle være unødvendig å understreke at vi var skamfulle vi som var unge og skulle være i våre sprekeste alder.

Han var også en habil garnbøter, og han batt også både garn og laksnøter på bestilling fra forskjellige. Når han batt garn og laksnøter, hadde han en spesiell ferdighet, for når han hadde bätte ut en renning så behøvde han ikke å slenge tilbake linet av det som var bätte, men

skiftet bare garnnåla over i andre handa, for han batt like godt med begge hender. Han var nok også stolt også av denne ferdighet, for når en kom inn på emnet om garnbinding, kom han gjerne med dette: -"Ha du sjet me bätte garn, bruke æ garnnåla like godt me begge hein æ". Markus hadde en liten talefeil, så han kunne være litt vanskelig å forstå for den som ikke var vant med ham. Markus var en sliter av den gamle skole, nemlig livets harde skolegang, om denne skole er billig eller dyr kan vel diskuteres. Det kunngjøres adelskalendre i forskjellige idretsgrener, med rangering av navn fra topp og nedover, men hvis en skulle offentliggjøre en arbeidets adelskalender ville nok Markus ha kommet langt opp på listen. Markus var født 4/11-1858, døde 6/4-1942.

- Δ -

Lag og foreninger var flinke til å ta vare på det som de drev med i gamle dager. Indre Stjørna Songlag har skrevet ned sine årlige revyer og til 20 årsjubileet 23/6-1947 hadde de laget denne sangen. Hvem forfatteren er vet vi ikke. Egil Aune har skrevet mange. Også Ingrid Jensen (Hegerberg), Anna Foss (Tøndervik), Åse (Ramsvik) Starnes, Anna (Ramsvik) Rødsjø og Odlaug Bjørkvik har forfattet noe. Kanskje noen av medlemmene kjenner historia.

INDRE STJØRNA SONGLAG

Tjue år er gått siden dette lag på Råk blev stiftet, ja på skolen. På St-Hansaften vi slo et slag som bragte laget fram i solen. Og siden da vort tonevell har flytt ja mang en sang har gjennom bygda lyd. Syng kjære bror i sangerkor – så sangen lyder helt til polen

Vi husker han som den første gang oss dirigerte og opplærte. Ja, Olav Nilsen sin taktstokk svang, og av sin rytme oss fortærte. Og senere når Ellev Aune kom og sangen fylte hele salens rom, da var det fest – ja den attest vi gir de menn som først oss lærte.

Og Lunde skulle vell hatt en klem om vi fikk hjelp av våre kvinner. For egentlig er det vel ved dem vi rette tonen finner. Han ledet koret har i denne tid gjennom lyst og glede, kamp og strid. Takk skal du ha, vi er så glad – som æresmedlem vi i deg binder.

Og han som nå dirigerer oss i jubileumstidens dage. Ja, Kristian Ofstad skal ha vor ros, han kan i sangen oss oppdrage. Ja, sangen oss forener som en blokk. I Stjørna får vi av sang ei aldri nok. Sangen har lys, i blomsterdryss, mot sangens høider vill vi drage.

Velkommen vær derfor til vor fest – til "Varden" hvor vi dagen feirer. Velkommen sanger, hver innbudt gjest – det er om sangen vi oss leire. Ja, lenge leve sangen i vort nord – den er en stormakt – og vort stolte kor, sangerhus rett riktig må ha, og ønsker om rett mange seire.

Bautaen på Refsnesåsen

I 1914 ble det reist en bauta på Selnes til minne over de fra Stjørna som deltok i krigen fra 1801 til 1814. Slik er inskripsjonen:

MINDE
OVER
MÆND FRA SKJØRN
SOM DELTOK I KRIGEN
1801~ 1814
~~~~~
REIST 1914

KRIGEN 1801 - 1814

Steinen ble funnet i steinura ved Gongstøa og fraktet opp til "Sletta" på Refsnesåsen ved hjelp av hester. En spesialvogn fra vegvesenet ble benyttet til transporten opp til "Sletta" og det sies at alle hestene på Selnes ble spent for. **Steinens mål er:**

Full lengde (høyde): 5,40 m
Bredde ved sokkelen: 0,88 m
Bredde ved topp: 0,50 m
Tykkelse ved sokkel: 0,30 m
Tykkelse ved topp: 0,25 m

Ut fra disse mål er vekten beregnet til ca. 2600 kg. Sokkelen består av betong med tillegg av stein, og er 1,80 m. både i lengde og bredde, og høyden er 1 m. Innskriften er laget av Størk Refsnes.

Plasseringen er ikke valgt tilfeldig, for dette har vært en samleplass for folk både fra Sørfjorden, Frengen og Fevåg fra gammel tid. Dessuten vises den godt fra sjøen, der hvor hovedtrafikken foregikk i den tid bautaen ble reist, og også fra den nyanlagte veien på sørsiden av fjorden.

Ved bautaen er også rester av meget gammel bosetting

Her er historier fortalt av noen av de som deltok i krigen fra Stjørna.

I 1914 har lærer Vatn i Fevåg gjort en del notater om krigen, og de som deltok i den ved hjelp av fortellinger som Sivert Brandhaug, Joh. Arnt Nylandet, Markus Husby, Helmer Gangstø, Nils Frengen, Hans Hegvikan, Henrik Våbenø og Lars Bromstad har fortalt, og som de har hørt fortalt fra sine fedre.

Fra Stjørna ble ca. 30 mann utkommandert. De aller fleste var i sjøforsvaret, eller "sjølegd", som det het den gang, men enkelte kunne være utkommandert i "landlegd".

I Fiksdalen bodde en gammel mann, Ola Kværnhusdalen, som kom fra Meldalen som ungdom, og han var fra "landlegd". Sivert Brandhaug kunne fortelle:

- Om høstkveldene, når vi var på setra og gjorde markslått, satt vi ofte ved gruva, og da fortalte Ola om den tida han var i krigen. En av hans kammerater ble drept. En annen ble såret, men han berget livet fordi Ola var med og bar ham frem til folk, hvor han fikk pleie og stell.

Ola var med i bare ett "slag", og det varte i nesten to døgn. Det var i 1808. Han hadde svært lite klær og var uten skjorte i flere døgn. En kamerat ble drept så han tok skjorta av ham. Det var uhyggelig å gå forbi dem som lå og jamret seg

Ola gråt alltid når han fortalte om krigen. - Ofte var det svært lite mat. En gang prøvde de å stjele mat, men de fant nesten ingen ting. Ola var med i krigen bare ett års tid, og han var sulten hele tiden. Sko og klær var det svært dårlig med, - de gikk i bare filler.

Selnes med Refsnesåsen i bakgrunn

Johan Arnt Nylandet fortalte om sin far som var med i krigen fra 1808 til 1814. Hans far var Jon Andersen Søråunet, født i Gauldalen 1789, og kom til Stjørna i 1793.

Han ble utkommandert til sjøforsvaret i 1808 på en båt som het "Skonnerten". Den gikk fra fra Trøndelag til Sognefjorden.

Jon var skrivekyndig og ble utnevnt til korporal og fikk arbeide ombord. Etter krigen fikk han tilbud om å bli underoffiser, men faren døde og han måtte ta over gården "Søråunet".

Jon var aldri med i kamp, men en gang var de svært nære engelskmennene, men de kom seg unna ved å stikke til havs. Skonnerten lå for det meste i havn, men tok noen småturer ut for å se etter engelskmennene.

- Det var lite mat så de åt for det meste beskøyter (tørket kjeks) som var så gammel at det var gått mark i den.

Kjøtt og flekk fikk de nesten ingen tin av.

Det var streng straff for ulydighet, - da ble man bundet til masta, naken, og banket, eller "Kjølhalt", altså kastet på sjøen og halt op på andre siden av båten. Det kunne hende man døde av dette.

Pål Lillemoen var på samme skip som far. Han ble syk og døde og ble gravlagt på Giske Kirkegård ved Ålesund.

Lars Kristoffersen var med til sjøs. Han kom hjem etter krigen.

Nils Stormo døde på Jomfruland. Han var en sterk mann, for en morgen han kom forbi et vertshus var det slagsmål der, og han kastet ut alle slosskjemperne, men fikk "blodstyrning" og døde der.

Lars Stormoen ble straffet fordi offiseren, som hadde bedre kost, solgte mat og tjente penger på det, mens soldatene klaget på maten. En offiser ba dem som klagde på maten komme til ham, men bare Lars kom frem. Han ble bundet og banket.

Hans Bakken Frengen og broren Svein var med i krigen. Hans var far til Helmer Hansen Gangstø. Helmer forteller om sin far:

Han var ute i krigen omtrent fem år, 1810 til 1815.

I Trondheim ble de samlet og så måtte de marsjere til Oslo, eller Kristiania som byen het den gang.

Det bar avsted oppover dalen. Sørover Dovre gikk det greit, men det var kaldt. Da di kom til Mjøsa var det blank is på sjøen. De fikk låne skøyter der. Omsider kom de frem til Kristiania. Der ble de satt ombord i båt som patruljerte langs Skagerakkysten.

En søndag i 1812 de lå ved Lyngør, og folk følte seg ganske trygge, for en dansk fregatt lå der, gikk de til kirken. Mens de satt i kirken kom et Engelsk krigsskip

inn og senket den danske båten. Den danske fregatten het "Najaden", og det britiske linjeskipet het "Dictator". datoen var 6 / 7 1812. Norske kanonbåter forfulgte skipet, men det slapp unna. "Najaden var forøvrig det eneste krigsskip som ble sendt hit fra Danmark.

Soldatene ble liggende der over en måned, og det ble hungersnød.

Da det ble fred i 1814, fikk de reise heim. Far fikk hyre på en båt og kom heim året etter. Morbror til Hans Bakken, Ola Tøndervikstrand, var også med i krigsårene. Han fikk "vannkopper" da de lå utenfor Storfosna, og han døde der.

Lars Bromstad forteller at Ola Kristoffersen i Stallvika og Ola Valsetstranda fra Agdenes ble drept i slaget i Kjøbenhavns red i 1801. Det kom melding om det til biskopen i Trondheim, og derfra til presten på Ørlandet, der Stjørna hørte til den gang.

Presten holdt minnetale over dem, og en tavle ble hengt opp i kirken med deres navn, men brant opp da kirken brant. Prekenen finnes enda, er det fortalt.

Kristian Tommasen i Djupvika og broren, Hans, ble kommandert til Danmark og ingen hørte mer om dem. Markus Husby fortalte at Johs. Meier fra Fevåg, Kristofer Ramsvik, Frans Jonsen og Anders Lillemo ble utkommandert i 1801. Frans Jonsen er farfar til Helmer Selnes (Gangstø?) Anders Lillemo bosatte seg senere i Kristiansund.

Anders Pevik, Johan Rødsjø og Lars Djupvik kom alle heim.

De fra Stjørna som deltok i krigen 1801 - 1814

1. John Andersen Søråune.
2. Kristian Henriksen.
3. Lars Kristoffersen Søråune
4. Johannes Monsvold.
5. Nils Årneset.
6. Anders Haugen.
7. Ole Kværnhusdal.
8. Jakob Akseldalen.
9. Anders Pevik
10. John Arntsen Eide
11. Svein Frengen
12. Sivert Skogan Fevåg
13. Hans Bakken Frengen
14. Mikkel Selnes.
15. Lars Djupvik.
16. Henrik Selnes.
17. Ola Tøndervikstrand
18. Ole K, Stalvik
19. Johs. Meier Fevåg
20. Nils K. Stormo.
21. Anders Lillemoen.
22. Per Lillemo.
23. Hans Johansen Fevåg.
24. Kristian Tomassen Søvnik.
25. Frans Jonsen Fevåg.
26. Tomas T. Djupvik.
27. Kristoffer Ramsvik
28. Hans Andersen Søvnik.
29. Tøker Båtvik Hegvik.
30. Torstein Frengen.

BYGDEBOKA UNDER ARBEID

Hovedoppgaven for Stjørna heimbygdslag har vært å få laget en bygdebok for Stjørna. Nå er arbeidet i gang.

Vi er så heldig å ha ”egen” forfatter. Eilert Bjørkvik har pensjonert seg fra stillingen som arkivar ved Statsarkivet i Trondheim og vil bruke pensjonstida til å skrive historia om heimbygda.

Som kjent er gamle Stjørna nå delt mellom Rissa og Bjugn kommuner. Bygdeboka må omfatte hele Stjørna, men av praktiske årsaker starter vi med Sør Stjørna. Vi har vurdert omfanget av stoffet slik at det blir nødvendig med 4 bind, derav 3 for Sør Stjørna. Med dagens gårdsnummer ser vi for oss denne inndeling.

1. Råkvåg krets til Ramsvika   gnr 172 – 162
2. Mælan krets til Saga   ”   161 – 151
3. Tøndervika til Fevåg   ”   150 – 140
4. Nord Stjørna

I hvert bind vil det være:

En generell innledning om historien til kretsen. For hvert gårdsnummer en grundigere gjennomgang av historien fra den kjente opprettelsen av bruket.

For hvert gnr. og bnr. en gjennomgang av historien til bruket med eiere og slekta. Historier om bruket og eiere knyttet til bruket

Bildene bør fortrinnsvis være gamle og vise bygninger/områder, utførelse av arbeid, gjenstander og personer.

Framdriften er ikke helt fastsatt, men i løpet av 2007/2008 håper vi å ha ferdig første bind og så vil de andre komme etter hvert.

BYGDEBOKARBEIDET

TRENGER STØTTE

Skal vi klare å realisere bygdeboka må vi ha støtte. Vi har søkt Rissa kommune, men uten å lykkes i første omgang. Nå har de politiske partiene i sine programmer brukt fine ord om å støtte, så vi vil nok fortsette å konfrontere dem med dette. Det er først og fremst trykkingen som krever penger, men det er også behov for midler til kopiering og omkostninger under veis. Vi håper derfor at politikere fra Stjørna er seg sitt ansvar for heimbygda bevisst og støtter oss.

INFORMASJONSMØTER

Gjennom arbeidet med bygdeboka trenger vi hjelp fra alle. Selv om mye fakta finnes i arkiv mv., så er det mye opplysninger som de som bor på eiendommen og distriktet har som vi må ha. Særlig er det viktig med opplysninger om de som bor på eiendommene i dag.

Derfor vil vi arrangere lokale møter sammen med Eilert Bjørkvik. Følg med når dette blir annonsert.

KOPIERING AV BILDER MV.

Heimbygdslaget har kjøpt inn en moderne skanner og kan kopiere bilder både fra papir og film. Vi er svært interessert i å få låne gamle bilder og dokumenter/brev for å ta vare på dette for framtida. Særlig er det viktig å få bilder til bygdeboka for Råkvåg krets slik at vi har mange bilder å velge i når boka skal trykkes.

Nå har vi også fått kontorplass og arkivmuligheter ved biblioteket på Mælan skole. Ta derfor kontakt med Lars Bromstad hvis du har noe du vil skal kopieres.

